

10 PROPOSTES PER A CATALUNYA

Eleccions al Parlament de Catalunya

12 de maig de 2024

1

Deflactació, reducció del nombre de trams i rebaixa dels tipus marginals de l'IRPF. Tant per a les rendes més altes (47%) com les més baixes (19%), Catalunya presenta un dels tipus més elevats de l'Estat en l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF). A més, la inflació incrementa la factura fiscal dels contribuents: davant d'augmentos nominals de la renda, els contribuents es veuen empesos a trams superiors de l'escala de tipus aplicats a l'impost, per la qual cosa augmenta la càrrega fiscal sense que la capacitat econòmica hagi augmentat (rèmora fiscal o progressivitat en fred). Recomanem deflactar la tarifa autonòmica de l'IRPF; adaptar els mínims exempts i beneficis fiscals (reduccions, mínims personals i familiars i deduccions); reduir el nombre de trams, i rebaixar els tipus marginals de l'impost en tots ells.

2

Programa de tutories individualitzades per a combatre el fracàs escolar. El fracàs i la segregació escolar excessius poden esdevenir un problema per a la igualtat d'oportunitats i l'eficiència del sistema educatiu. Segons l'evidència empírica disponible, una de les polítiques públiques més prometedores per donar suport a estudiants vulnerables i reduir l'abandonament escolar i el risc de repetir curs són les classes de reforç individuals o en grups molt reduïts. Recomanem focalitzar el programa sobre els grups amb més risc d'abandonament escolar (famílies monoparentals, famílies de baixos ingressos) i reduir el seu cost contractant a graduats universitaris que acabin de finalitzar els seus estudis.

3

Reforma del model de governança universitària. Per la seva importància relativa en el conjunt del sistema de recerca i desenvolupament (R&D) català, caldria situar en un primer plànol la reforma del model universitari: aprofundir en l'autonomia i l'avaluació de la qualitat institucional, desenvolupar un sistema de finançament més estable en el temps, eliminar barreres al finançament privat (que actualment representa un escàs 1.5%) i reforçar la dotació econòmica de les universitats en funció d'objectius, a través d'acords plurianuals. Cal afavorir l'articulació de Junes de Govern reduïdes, a l'estil dels Boards nord-americans, òrgans col·legiats amb autoritat i capacitat per designar i destituir el rector i l'equip de direcció. Cal reduir la grandària dels òrgans de govern i limitar les competències dels òrgans col·lectius que representen el professorat i altres membres de la col·lectivitat universitària a les qüestions acadèmiques.

4

Polítiques d'impuls de l'oferta en el mercat de l'habitatge. La demanda d'habitatge a Catalunya dobla l'oferta 2021-2025: la demanda s'estima entre 21.000 i 30.000 habitatges anuals i el ritme de construcció actual no supera els 11.000 habitatges (Raya, 2022). El règim de contenció de rendes, de nou vigent des d'enguany, va suposar un descens en l'oferta del lloguer del 15% a Catalunya (Monràs et al, 2022). Recomanem eliminar l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentals (ITPAJD), agilitzar la concessió de llicències urbanístiques, destinar sòl dotacional a noves promocions i facilitar la conversió de locals comercials a habitatge. També recomanem explorar noves figures contractuals com el règim de copropietat, la fórmula del tanteig i retracte, i la cessió de dret de superfície o l'aportació gratuïta de terra. Finalment, és convenient reduir o eliminar les especificacions i regulacions que encareixen la producció d'habitatge.

5

Impulsar la col·laboració publicoprivada en la intermediació i reinserció laborals. Recomanem l'articulació de noves fórmules de col·laboració publicoprivada en els serveis d'activació laboral, amb la participació d'agències privades que construeixin un mercat competitiu d'intermediació i reinserció. Un cas paradigmàtic d'aquest model és el d'Austràlia, on els serveis d'intermediació estan externalitzats des de fa unes quantes dècades, però s'han anat reformant perquè els contractes especifiquin clarament uns objectius mesurables de manera precisa i amb uns costos variables en funció de la dificultat de la tasca de col·locació. Tant la decisió sobre el dret a la prestació per desocupació com l'estudi de les necessitats de cada persona aturada seguirien sent responsabilitat dels serveis públics d'ocupació (SOC).

6

Integració de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) i l'Ingrés Mínim Vital (IMV) en una prestació compatible amb l'ocupació en trams salarials baixos. El passat desembre els Governos català i espanyol van acordar el traspàs de la gestió de l'Ingrés Mínim Vital (IMV) a la Generalitat. Entre el 55% i el 60% de les llars elegibles per la Renda Garantida de Ciutadania (RGC), també podrien accedir a la prestació de l'IMV. Tanmateix, només 12.158 Expedients van complementar la RGC i l'IMV entre gener 2020 i abril 2022, el 17,4% dels expedients actius pel conjunt del període. Recomanem avançar en l'harmonització de la RGC i l'IMV en una prestació compatible amb l'ocupació en trams salarials baixos i millorar la seva vinculació als programes d'activació laboral. És prioritaril minimitzar el *non-take-up* de la prestació, adequant els sistemes d'informació per disposar de dades actualitzades i ampliar les ja existents, vinculant la informació amb altres registres administratius.

7

Pla de simplificació administrativa: principi “one in, one out”, fast-track urbanístic i desplegament d'energies renovables. L'excés de regulació, entès com aquelles càrregues administratives a l'accés i exercici de l'activitat econòmica de caràcter innecessari i desproporcionat, té efectes marcadament negatius sobre la productivitat i el creixement de les empreses. Destaca especialment l'impacte de les barreres administratives en el desplegament de grans projectes industrials i de generació d'energia renovable. Per cobrir la generació dels reactors nuclears, hauríem de multiplicar per 2200 el ritme d'implementació eòlica i 95 el de solar. Recomanem l'aplicació del principi *one in, one out* (entra una norma, en surt una altra) seguint el model de països com el Regne Unit, Canadà o Corea del Sud. També recomanem la posada en pràctica del fast-track urbanístic per a projectes d'especial interès econòmic a fi i efecte de poder agilitzar els processos de canvi d'ús del sòl, modificacions del planejament general o dels processos de desenvolupament del sòl i gestió urbanística, que sovint són esculls per a projectes industrials amb un ús intensiu del sòl. Finalment, en l'àmbit de les renovables, recomanem la simplificació de la tramitació sobre terreny no urbanitzat i l'eliminació de les limitacions de la xarxa per a grans projectes i projectes d'autoconsum, especialment en la modalitat

8

Un nou marc institucional que deslligui els interessos de partit del funcionament de les institucions. La professionalització de la direcció pública. El nombre de càrrecs de confiança de la Generalitat ha augmentat un 50% en deu anys, segons el Banc de Dades d'Ocupació Pública. Els 500 càrrecs de designació directa serien 50 al Regne Unit. Reformar el marc institucional per tal de deslligar el funcionament de les institucions del cicle polític-electoral aconseguix, paral·lelament, reforçar la gestió pública i garantir la independència en la presa de decisions en la implementació i avaluació de polítiques públiques. Recomanem instaurar un sistema de direcció pública professional, que substitueixi la designació política (de directors generals; subdirectors generals; i directors d'agències, fundacions i consorcis) per un procés obert, transparent i competitiu, seguint els principis de mèrit, aptitud, publicitat, capacitat i concurrència.

9

Sistematització de l'avaluació de polítiques públiques i recol·lecció de dades. La manera més eficaç de millorar la qualitat general del marc normatiu i afavorir la predictibilitat i raonabilitat dels canvis legislatius i reglamentaris en l'ordenament és la introducció d'un requeriment d'avaluacions d'impacte ex ante previ a l'adopció de textos que poden causar afectacions estructurals al mercat, com ara les proposicions de llei, mocions i resolucions parlamentàries i Iniciatives Legislatives Populares (ILP). Poden ser realitzades per agents públics (agències independents) o privats (consultores externes). Recomanem, també, establir un sistema integrat i unificat de recollida de dades, reduint els costos de transacció de la comunitat acadèmica i del ciutadà (com ja passa amb algunes microdades relatives a les enquestes de població activa). Destaca la manca de disponibilitat de dades agregades sobre llicències urbanístiques o permisos d'activitat i la reemissió per part de l'Administració autonòmica a l'obtenció de les dades a nivell municipal en 947 processos diferents.

10

Polítiques migratòries que afavoreixin la inclusió i la corresponsabilitat. Agilitzar l'homologació i convalidació de títols i estudis d'immigrants extracomunitaris i instaurar un sistema d'incentius positius per a la inserció laboral i la capacitat en llengua catalana. Recomanem instaurar un sistema d'incentius positius per als immigrants extracomunitaris i els seus familiars, en funció de la seva inserció laboral i la capacitat en llengua catalana. Recomanem també facilitar l'accés dels professionals amb títols estrangers (extracomunitaris) mitjançant acords bilaterals o de reconeixement recíproc dels estudis i les capacitats; reduir la càrrega burocràtica del reconeixement de titulacions pels estudiants extracomunitaris; millorar la capacitat de les universitats catalanes per oferir les estades de pràctiques necessàries per reconèixer la seva especialitat; i incloure la formació pràctica dels titulats estrangers en el còmput de la formació a realitzar a Catalunya per aconseguir l'homologació dels títols.